

معرفی مدارس عالی مطالعات سیاسی^۱، بین‌المللی^۲ و روزنامه‌نگاری فرانسه^۳

آنان امکان ادامه تحصیل در موضوعات اصلی، دروس تکمیلی یا اختیاری، تاریخی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را می‌دهد.

مواد درسی در این دوره عبارت است

از:

- دروس اصلی سالانه که همراه با امتحانات کتبی و تأیید قبولی است. این دروس شامل اقتصاد سیاسی، مقدمه‌ای در مورد حقوق، حقوق ساختاری، حقوق اداری، جامعه‌شناسی سیاسی، حکومت‌های سیاسی تطبیقی، جامعه‌شناسی سیاسی و روانشناسی اجتماعی می‌شود.

- دروس تکمیلی اجباری که همراه با امتحانات شفاهی و تأیید قبولی است. این دروس شامل تاریخ و جغرافیای اقتصادی، علوم سیاسی، تاریخ عقاید سیاسی، علوم قضایی، سیاست اروپا و سیاست بین‌الملل، مدیریت مؤسسات دولتی و خصوصی می‌شود.

- سمینارها و کارهای عملی.

مدرسه عالی مطالعات سیاسی، مدرسه عالی مطالعات بین‌المللی و مدرسه عالی روزنامه‌نگاری فرانسه به صورت یک مجموعه آموزش عالی، تحت مدیریت اداری مشترک قرار دارد. این سه مدرسه عالی ارائه‌دهنده مدارک دیپلم تکمیلی در علوم مختلف هستند و همکاری تنگاتنگی با هم دارند.

۱. مدرسه عالی مطالعات سیاسی

مدرسه عالی مطالعات سیاسی در ۱۸۹۹ تحت عنوان مدرسه عالی مطالعات اجتماعی، توسط پدران جامعه‌شناسی جدید تأسیس شد و بعدها نام مدرسه عالی مطالعات سیاسی را به خود گرفت. این مدرسه نزدیک به یک قرن است که به آموزش علوم انسانی و سیاسی می‌پردازد و یکی از اولین مدارسی است که آموزش علوم سیاسی و اجتماعی را آغاز کرده است.

الف) دوره آموزش علوم سیاسی

در این دوره دو ساله که همراه با مدرک دیپلم است، دانشجویان به مطالعه حقوق، علوم سیاسی و اجتماعی می‌پردازند. این دوره به

1. Ecole Des Houtes Etudes Politiques.

2. Ecole Des Houtes Etudes Internationales.

3. Ecole Supérieure De Journalisme.

ب) دومین دوره تکمیلی و تحقیقی

آموزش در این دوره شامل یک سری دروس مشترک (شناخت شیوه‌های علمی و فنی، مسایل روز و علوم سیاسی و اجتماعی تکمیلی) می‌شود که این دروس با انتخاب یکی از سه شاخه تخصصی جنبه تکمیلی به خود می‌گیرد. این سه شاخه عبارت‌است از:

- دروس سیاسی: این دروس به منظور تکمیل معلومات دانشجویان در زمینه سازماندهی دولت و زندگی سیاسی برگزار می‌شود.

- دروس اقتصادی و مالی: این دروس جهت آموزش دانشجویان در کارهای عملی است و به آنان امکان ورود به حوزه کار در بخش خصوصی را می‌دهد.

- ارتباطات سیاسی و اجتماعی: مطالعه فنون و اهداف ارتباطات جدید.

در پایان این دوره، دانشجویان با ارائه پایان‌نامه (حداقل ۱۵۰ صفحه) و دفاع از آن، می‌توانند مدرک دیپلم آموزش عالی را اخذ نمایند.

ج) سومین دوره تخصصی

مدرسه عالی مطالعات سیاسی به ایجاد این دوره به سه منظور مبادرت ورزیده است:

- ارائه معلومات تکمیلی به دانشجویان فرانسوی و خارجی تحت عنوان دیپلم یا فوق‌لیسانس.

- تقویت تجارب خاص در زمینه‌های کاری از طریق آموزش عالی.

- کمک به ایجاد همکاری در امور دولتی.

علاوه بر نگارش پایان‌نامه در پایان سومین دوره تخصصی، مواد آموزشی در این دوره حول دو محور می‌باشد:

- آموزش دروس اصلی که شامل شناخت شیوه‌های علمی و فنی، مطالعه دولت و جامعه می‌شود.

- آموزش دروس تکمیلی که همراه با امتحانات کتبی و شفاهی است و شامل: جامعه‌شناسی سیاسی، علوم اداری، نهادهای سیاسی، مدیریت دولتی، امور مالی، امور قضایی، حقوق دولتی و فنون اعمال نفوذ می‌شود.

به طور کلی می‌توان گفت مدرسه عالی مطالعات سیاسی سه هدف را دنبال می‌کند:

- فراهم آوردن دوره آموزش تکمیلی برای دانشجویانی که همزمان در دانشگاه نیز مشغول تحصیل هستند و یا مدرک دانشگاهی خود را اخذ نموده‌اند.

- ارائه اطلاعات بیشتر به دانشجویان و آماده کردن آنان جهت انجام امورسیاسی.

- افزایش بسار علمی و فکری روزنامه‌نگاران در زمینه کار آنان.

۲. مدرسه عالی مطالعات بین‌المللی

این مدرسه عالی که در ۱۸۹۹ تأسیس شده است، اولین مکانی است که در فرانسه به آموزش روابط بین‌المللی اختصاص یافته است.

به مطالعه روی مناطق ژئوپلیتیک زیر می‌پردازند:

حوزه اقیانوس آرام، آفریقا، آمریکای مرکزی و آمریکای لاتین اقیانوس هند، مغرب، خاورمیانه، آمریکا و اروپا. این درس عبارت است از: حقوق دریایی و هوایی، خلع سلاح، همکاری و توسعه، خاوردور و فضاها، ژئوپلیتیک و جغرافیای اقتصادی.

ب) دوره تحقیقات تکمیلی

این دوره شامل کنفرانس درخصوص مسایل روز، سمینارهای شناخت شیوه‌های علمی و فنی، درس و کارهای عملی درخصوص روابط بین‌الملل می‌شود. به‌علاوه به دانشجویان حق انتخاب بین سه شاخه تخصصی در این درس داده می‌شود. این سه شاخه عبارت است از:

- مطالعات دیپلماتیک و استراتژیک که بااعت می‌شود دانشجویان روی مسایل دیپلماتیک نظامی و ژئوپلیتیک دنیای معاصر تخصص پیدا کنند.

- مطالعات اقتصادی و مالی بین‌المللی که دانشجویان فنون تجارت بین‌الملل و حقوق بین‌الملل را آموزش می‌بینند.

- مطالعات اروپا: به معنای کسب شناخت تکمیلی از سیاست اروپا و حقوق اروپا. در پایان این دوره، دانشجویان موظف به ارائه پایان‌نامه (حداقل ۱۵۰ صفحه) و دفاع از آن هستند که پس از آن مدرک دیپلم آموزش عالی به آنان اعطا می‌گردد.

امروزه این مدرسه روابط خود را با بیست دانشگاه و مدرسه بزرگ در سراسر دنیا حفظ کرده است (از طریق معادل قراردادن دیپلم‌ها و موافقت‌نامه‌های آموزشی یا تبادل).

الف) دوره روابط بین‌الملل

در این دوره دو ساله که همراه با مدرک دیپلم است، دانشجویان به مطالعه دیپلماسی، سیاست بین‌الملل، اقتصاد بین‌الملل و حقوق بین‌الملل می‌پردازند. در این دوره، دانشجویان علاوه بر درس اصلی، حدود دوازده درس تکمیلی با اختیاری درخصوص مسایل ژئوپلیتیک، تجارت و اقتصاد را نیز می‌گذرانند. مواد درسی در این دوره به سه دسته تقسیم می‌شود:

- درس اصلی سالیانه که همراه با امتحانات کتبی و تأیید قبولی است. این درس شامل اقتصاد بین‌الملل، دیپلماسی فرانسه، سازمان‌های بین‌المللی، حقوق بین‌الملل عمومی، حقوق بین‌الملل عمومی و خصوصی، حقوق اروپا و مطالعات استراتژی می‌شود.

- درس تکمیلی ترمی که همراه با امتحانات شفاهی و تأیید قبولی است. این درس شامل یک سری درس تکمیلی اجباری و یک سری درس تکمیلی اختیاری می‌شود. دروس تکمیلی اجباری عبارت است از: سیاست بین‌الملل، ژئوپلیتیک اروپا، تاریخ دیپلماسی، عمل‌کردهای عمومی تطبیقی، حقوق جامعه و امورمالی بین‌الملل.

در درس تکمیلی اجباری، دانشجویان

ج) سومین دوره تخصصی

سومین دوره مطالعات استراتژیک و سیاست دفاعی در این مدرسه، تحت حمایت مرکز تحقیقات حقوقی و دفاعی دانشگاه پاریس ۵^۱ آغاز شده است. دروس این دوره به دو دسته تقسیم می‌شود:

- دروس اصلی که شامل شناخت شیوه‌های علمی و فنی، تجزیه و تحلیل استراتژی و تجزیه و تحلیل سیاست دفاعی می‌شود.

- دروس تکمیلی که همراه با امتحانات کتبی و شفاهی است، عبارت است از: امنیت بین‌الملل، خلع سلاح، دفاع اروپا، اقتصاد دفاعی، ژئوپلیتیک کشمکش‌ها، استراتژی دریایی، تکنولوژی و استراتژی، مطالعه جنگ از نظر علمی و جامعه‌شناسی، تاریخ استراتژی و استراتژی هوایی.

در پایان این دوره دانشجویان موظف به ارائه پایان‌نامه هستند.

یک دوره سوم تخصصی دیگری در زمینه امور بین‌الملل جهت آماده‌سازی افراد در امور بین‌الملل نیز وجود دارد. دروس این دوره نیز به دو دسته تقسیم می‌شود:

- دروس اصلی که شناخت شیوه‌های علمی و فنی، بازاریابی و مدیریت بین‌المللی را دربرمی‌گیرد.

- دروس تکمیلی که همراه با امتحانات نهایی کتبی و شفاهی است، شامل حقوق بین‌الملل، موافقت‌نامه‌های تجاری، نظام اداره بازارهای بین‌المللی، امور مالی بین‌المللی،

توسعه و همکاری می‌شود.

در پایان این دوره نیز، دانشجویان باید پایان‌نامه‌ای ارائه دهند.

در ضمن، مدرسه عالی مطالعات بین‌المللی در ۱۹۸۶ به ایجاد مرکز مطالعات دیپلماتیک و استراتژیک به منظور تکمیل اطلاعات دیپلمات‌ها و مسئولین رده بالا در زمینه روابط بین‌الملل مبادرت ورزید. امروزه دیپلماتهایی از بیش از ۴۰ کشور در این مرکز گرد هم آمده و دوره آموزش عالی دیپلماتیک و دوره روابط بین‌الملل تکمیلی را می‌گذرانند.^۲

۳. مدرسه عالی روزنامه‌نگاری

این مدرسه عالی که در ۱۸۹۹ تأسیس یافته است، در صدر مدارس عالی روزنامه‌نگاری در جهان قرار دارد و به آموزش جهت کار در استودیوی رادیو و تلویزیون از طریق مطالعه رسانه‌های جدید می‌پردازد. هر دانشجو در این مدرسه جهت کار در دنیایی از ارتباطات و تحولات تعلیم می‌بیند. بیش از نیمی از کار در این مدرسه شامل کارهای عملی و کنفرانس‌ها می‌شود. در سال اول و دوم تحصیلی در این مدرسه، دروس به سه بخش تقسیم می‌شود:

- دروس اصلی سالیانه که همراه با امتحانات کتبی و تأیید قبولی است. این دروس عبارت است از: مطبوعات ملی و خارجی، حقوق اروپا در ارتباطات، تعلیم کار.

1. Paris V

۲. این مرکز نیز در همین شماره مجله مورد معرفی قرار گرفته است.

تحول در نظام‌های حقوقی، سیاست بین‌الملل، مسایل سیاسی و اقتصادی جهان سوم، آفریقا، مسایل روز، سیاست دفاعی قدرت‌های بزرگ، جامعه‌شناسی اطلاعاتی، منطقه اقیانوس آرام: مرکز جدید دنیا، حقوق مردم، همکاری و توسعه، تئوری روابط بین‌الملل، ژئوپلیتیک منطقه بالکان و ترکها، مطبوعات ملی و مطبوعات خارجی معاصر، قطب‌های توسعه دنیا، روسیه و اروپای مرکزی.

تلخیص و ترجمه: معصومه سیف‌افجه‌ای

- دروس تکمیلی اجباری که به صورت ترمی و همراه با امتحانات شفاهی و تأیید قبولی است. این دروس شامل بنگاه خبری، اطلاعات و قدرت، تاریخ مطبوعات در فرانسه، تعلیم کار، حقوق مطبوعات و تاریخ روزنامه‌نگاری می‌شود.

- دروس تکمیلی اختیاری نیز به صورت ترمی و همراه با امتحانات شفاهی و تأیید قبولی است. این دروس عبارت است از: نظام اطلاعاتی، تلویزیون در فرانسه، ارتباطات بین‌المللی، مطبوعات خارجی معاصر، جامعه‌شناسی اطلاعاتی، مطبوعات ملی معاصر و چشم‌انداز رسانه‌های بین‌المللی.

- سمینارها و کارهای عملی سالیانه.

سال سوم تحصیلی در مدرسه عالی روزنامه‌نگاری به منظور کسب تخصص کامل در کار است. در این سال، اغلب تعلیمات به صورت عملی است و دانشجویان می‌توانند یکی از سه شاخه تخصصی (نگارش مطبوعاتی، رادیو یا تلویزیون) را انتخاب کنند و یک دوره کارآموزی را نیز در پی آن ادامه دهند و به اخذ مدرک دیپلم آموزش عالی نائل آیند. در ضمن برای تکمیل آموزش در این سه مدرسه عالی (مدرسه عالی مطالعات سیاسی، مدرسه عالی مطالعات بین‌المللی و مدرسه عالی روزنامه‌نگاری) یک‌سری دروس مشترک اختیاری برای دانشجویان گذاشته شده است و دانشجویان می‌توانند هنگام امتحانات شفاهی دروس اختیاری، به انتخاب دروس مشترک بپردازند. این دروس عبارت است از: